

Isokatu 4, PL 189, 90101 OULU

Puhelin 029 56 42800

Faksi 029 56 42841

18.9.2018

00611/18/4102

Sähköposti pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelu (ei viranomaisille):

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kaupunginjohtaja Atte Rantanen

Kemijärven kaupunki

PL 5

98100 KEMIJÄRVI

Viite: Kemijärven kaupungin valitus Sallan kunnanvaltuuston päätöksestä 26.3.2018 § 9

Sallan kunnanhallitukselta pyydetty lausunto lähetetään oheisena Teille tiedoksi. Teille varataan tilaisuus antaa vastaselitys lausunnon johdosta **2.10.2018** mennessä. Asia voidaan ratkaista määräajan jälkeen, vaikka vastaselitystä ei ole annettu.

Asiakirjat ovat nähtävissä hallinto-oikeudessa ja niistä toimitetaan Teille pyydettyinä kopioita. Vastaselityksen voi palauttaa oheista kirjekuorta käyttäen.

Mikäli ette anna vastaselitystä, pyydetään kuitenkin tämä lähete ilmoituksin näiden asiakirjojen vastaanottamisesta palauttamaan.

Olen vastaanottanut tämän lähetteen liitteineen.

Päiväys _____

Allekirjoitus _____

Minna Kärjä

ma. lainkäyttösihteeri

Puhelujen hintatiedot:

029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Luettelo lausunnot liitteinä olevista asiakirjoista:

- Ote kunnanvaltuuston pöytäkirjasta 26.3.2018 § 9
- Lapin ELY-keskuksen päätös 16.7.2015 LAPELY/2148/2015: Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen
- Lapin ELY-keskuksen päätös 26.4.2017 LAPELY2148/2015: Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen
- Portin tuulivoimapuiston yleiskaavakartta
- Kaavaselostus
- Kaavaselostuksen liitteet:
 - Liite 1: Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (27.11.2017)
 - Liite 2: Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys (3.12.2016)
 - Liite 3: Näkymäalueanalyysi ja valokuvasovitteet (20.1.2017)
 - Liite 4: Meluselvitys (Ethawind Oy) (13.3.2018)
 - Liite 5: Välkeselvitys (Ethawind Oy) (13.3.2018)
 - Liite 6: Luontoselvitys (5.12.2015)
 - Liite 7: Porotalousselvitys (1.9.2015)
 - Liite 8: Arkeologinen inventointi (Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu) (22.10.2015)
 - Liite 9: Kaavaluonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet sekä niihin laaditut vastineet (9.11.2016)
 - Liite 10: Kaavaluonnosvaiheen (uudelleen nähtävillä ollut aineisto) lausunnot ja mielipiteet sekä niihin laaditut vastineet (27.11.2017)
 - Liite 11: Kaavaehdotusvaiheen lausunnot ja muistutukset sekä niihin laaditut vastineet (19.3.2018)
- Salassapidettävät:
 - Alustavat tiedot maakotkan liikkeistä Portin tuulivoimapuiston alueella 2015
 - Maakotkatarkkailun havainnot Sallan Portti tuulivoimapuiston alueella 2016
 - Kotkan satelliittiseurannan tulokset 2017
 - Linnustoaineistot 2016

27.08.2018

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Isokatu 4, PL 189
90101 OULU

Lausunto Kemijärven kaupungin valitukseen Sallan kunnanvaltuuston päätöksestä 26.3.2018 § 9

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on pyytänyt 2.7.2018 päivätyllä lähetteellä nro 3818/18, 00611/18/4102 lausuntoa Kemijärven kaupungin valitukseen Sallan kunnanvaltuuston päätöksestä 26.3.2018 § 9. Sallan kunnanhallitus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ensisijaisesti Sallan kunta esittää, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus päättää jättää tutkimatta Kemijärven kaupungin valituksen. Perusteena on se, että kaavalla ei ole sellaista vaikutusta Kemijärven kaupungin oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun jota kuntalain 137 §:n 1 momentissa tarkoitetaan. Kaava-alue on kokonaan Sallan puolella, eikä rajoitu suoraan Kemijärven kaupungin alueeseen. Lähimmästä tuuliturbiinin rakennuspaikasta on matkaa Kemijärven kaupungin rajalle noin kaksi kilometriä ja kaava-alueen reunasta on yksi kilometri kaupungin rajalle. Haitalliset melu- ja välkevaikutukset ulottuvat enimmillään kaava-alueen ulkorajalle.

Välittömästi tuulipuiston lähialueella ei Kemijärven kaupungin alueella ole sellaista maankäyttöä, tai kunnallisesti, maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävää kohdetta johon tuulipuistolla olisi vaikutuksia. Kun otetaan huomioon tuulipuiston sijoittuminen etäällä Suomen matkailualueen koillispuolella, ei hankkeella ole vaikutusta Suomen alueen kaavoitukseen.

Toissijaisesti Sallan kunta esittää Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle Kemijärven kaupungin valituksen hylkäämistä perusteettomana. Kaava on tehty lain edellyttämällä tavalla.

Alla on Sallan kunnan yksityiskohtaiset vastaukset Kemijärven kaupungin valituksessaan esittämiin asiakointiin.

Sallan kunta • Postipolku 3 • FI-98900 Salla

sallan.kunta@salla.fi • www.salla.fi

1. Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon mm. kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset

Portin hankkeen yhteydessä on tehty maisemavaikutustenarviointia Suomun alueen suhteen sekä erillinen matkailuvaikutustenarviointi keskittyen Suomun alueeseen. Vaikutustenarviointi löytyy kaavaselostuksen luvuista 12.5. ja 12.11. Portin voimalat tulevat näkymään Suomun rinteille, mutta etäisyydestä johtuen maisemavaikutusta ei voida pitää merkittävänä. Hankkeen matkailuvaikutustenarvioinnin ja muiden käytössä olevien tutkimusten valossa ei ole odotettavissa, että Portin tuulipuisto mainittavasti vaikuttaisi matkailutoiminnan taloudellisiin edellytyksiin Suomun alueella.

Tuulivoiman vaikutus Suomun matkailuimagoon muodostuu suurelta osin siitä, miten matkailijat subjektiivisesti kokevat tuulivoiman matkailumaisemassa. Tähän vaikuttavat havainnoijan suhtautuminen ympäristöön ja tuulivoimaan yleensä. Voimalat saattavat häiritä joitakin matkailijoita ja laskettelukeskuksen asiakkaita. Toisille tuulivoima taas voi olla osoitus uusiutuvan energian käyttämisestä ja kestävästä matkailusta. Tuulivoiman vaikutuksiin matkailulle vaikuttaa myös tapa viestiä. Tuulivoimaa voidaan tuoda esiin positiivisella tavalla ja korostaa esimerkiksi uusiutuvan energian käyttöä ja tuulivoiman hyötyjä ja siten vaikuttaa imagon kehittymiseen myös myönteisesti.

Hiljaisuus, puhdas luonto ja rauha sekä luontoon sijoittuvat monipuoliset aktiviteetit ovat keskeisiä elementtejä Lapin matkailuimagoissa. On kuitenkin syytä huomata, että Portin voimalat näkyisivät Suomun alueella lähinnä laskettelurinteille, joissa on jo näkyvissä rakennettuja rakenteita ja ihmisen kädenjälki (rinteet, joilta puut on poistettu, hissirakenteet, valopylväät), eikä alue ole luonnontilainen nykytilanteessakaan.

Matkailukysyntään ja sitä kautta alueen matkailutuloon vaikuttaa ennen muuta alueen matkailupalvelujen monipuolisuus ja vetovoimaisuus. Vaikka suhtautuminen tuulivoimaan matkailumaisemassa olisikin negatiivinen, sen vaikutus vierailuhalukkuuteen ei todennäköisesti ole suuri, jos alueen palvelurakenne ja tarjottavat tuotteet sisältöineen ovat muutoin houkuttelevia. Sallan Portin tuulivoimahankkeen matkailun liiketoimintaan kohdistuvien vaikutusten voidaan arvioida olevan kokonaisuudessaan vähäisiä.

Suomutunturin laskettelukeskus sijoittuu lähimmillään noin 8,7 km etäisyydelle ja Suomun lomakylä lähimmillään noin 7,9 km etäisyydelle suunnitelluista voimaloista. Tuulivoima-alue ei siis ole matkailukeskuksen välittömässä läheisyydessä.

Määräykset ylittäviä meluvaikutuksia (40 dB-melualue) ei ylety Kemijärven kaupungin puolelle. Meluvaikutukset on kuvattu kaavaselostuksen luvussa 12.12 sekä kaavan erillisessä liitteessä 4.

Kaikki kaavan selvitykset ja vaikutustenarvioinnit on tehty Suomen lain ja viranomaisten edellyttämällä tavalla. Lapin ELY-keskuksella ei ollut huomautettavaa kaavaan 29.1.2017 kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa.

2. Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n mukaan yleiskaavaa ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa

Suomutunturin alueelle yltävät hankkeen vaikutuksista ainoastaan maisemalliset vaikutukset. Suomutunturin laskettelukeskus sijoittuu lähimmillään noin 8,7 km etäisyydelle ja Suomen lomakylä lähimmillään noin 7,9 km etäisyydelle suunnitelluista voimaloista. Tuulivoima-alue ei siis ole matkailukeskuksen välittömässä läheisyydessä. Tällä etäisyydellä tuulivoimalat eivät enää hallitse maisemaa eikä vaikutuksia matkailukeskukselle tai maanomistajille voida pitää merkittävinä tai kohtuutonta haittaa aiheuttavina.

Kiinteistöjen arvoihin vaikuttavat monet eri tekijät. Tuulivoimahankkeissa tällaisia vaikuttavia tekijöitä saattavat olla esimerkiksi melu ja väike tai voimaloiden näkyminen. Yleiskaava ei mallinnusten perusteella aiheuta asuinkiinteistöille määräykset ylittäviä melu- tai väikevaikutuksia. Maisemallinen vaikutus on huomattavasti kokemuseräisempi, eikä sitä voi melun ja väikeen tapaan suoraan mitata. Kiinteistön arvoon vaikuttavat myös monet muut tekijät niin paikallisella kuin valtakunnallisella tasolla, joten on vaikea tehdä oletuksia tuulivoimaloiden vaikutuksista. Mahdollinen kiinteistön arvon aleneminen tuulivoimatoiminnan johdosta ei ole yleistettävissä, vaan on kiinteistökohtainen ja riippuu kiinteistön käyttötarkoituksesta ja sijainnista suhteessa tuulivoimapuistoon ja sen laajuuteen sekä kiinteistölle mahdollisesti aiheutuvista vaikutuksista.

Tuulivoiman vaikutuksia kiinteistönarvoon on tutkittu ulkomailla jonkin verran ja aiheuta on käsitelty mm. ruotsalaisessa tutkimuksessa Vindkraftens påverkan på människors intressen (ISBN 978-91-620-6497-6, ISSN 0282-7298). Tutkimuksen tulokset vahvistivat maiseman vaikutusta kiinteistön arvoon, mutta nostivat esille, että maisema ja näkyvät yksityiskohdat etäämmällä kuin 100–200 metriä kiinteistöstä vaikuttivat sen hintaan merkityksettömästi. Toisessa Ruotsissa vuonna 2010 tehdyssä tutkimuksessa, jossa analysoitiin 42 000 pientalomyyntiä viiden kilometrin sisällä yhteensä 120 voimalasta, ei voitu näyttää, että tuulivoiman läheisellä sijainnilla olisi vahvaa suhdetta kiinteistön hinnan kehitykseen.

3. *Maankäyttö- ja rakennuslain 77 b §:n mukaan laadittaessa 77 a §:ssä tarkoitettua tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa on sen lisäksi, mitä yleiskaavasta muutoin säädetään, huolehdittava siitä, että: "Suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön"*

Portin tuulivoimapuiston kaava-alue sijaitsee osin alueella, joka uudessa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavaehdotuksessa on merkitty matkailun vetovoima-alueeksi. Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava ei kuitenkaan ole vielä lainvoimainen, jolloin kuntakaavoituksessa eletään toistaiseksi vanhan voimassa olevan maakuntakaavan mukaan, jossa kyseistä mv-merkintää ei ole. Uudessa maakuntakaavaehdotuksessa oleva mv-merkintä ei sinänsä myöskään kiellä tuulivoiman sijoittamista alueelle, vaikka tuulivoiman sijoittaminen alueelle onkin jossain määrin ristiriidassa merkinnän tavoitteiden kanssa. Maakuntakaavaa laativan Lapin liiton mukaan matkailun vetovoima-alue on kehittämisperiaatemarkintä, joka osoitetaan laajana vyöhykkeenä ja raja-
us on yleispiirteinen. Kehittämisperiaate merkintä ei ole varsinainen aluevarausmerkintä. Merkinnällä osoitetaan yhteistoiminta-alueita, joiden sisältö ja raja-
us tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. On syytä tuoda myös esille, että Portin hanke oli vireillä ennen kuin maakuntakaavaehdotukseen merkittiin laajempi mv-alue. Mv-alue oli maakuntakaavaluonnoksessa suppeampi eikä yltänyt Portin kaava-
alueelle, kun Portin kaava tuli vireille.

4. *Maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaan muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen*

Suunnittelija on laatinut 19.3.2018 päivätyn vastineen kaavaehdotuksesta annettuihin muistutuksiin ja lausuntoihin. Sallan kunnanhallitus on hyväksynyt sen 19.3.2018 § 40. Kunnanhallituksen pöytäkirjaote ja siihen liittyvä vastine on lähetetty muistutuksen tehneille ja lausunnon antaneille kunkin antaman muistutuksen tai lausunnon osalta. Kemijärven kaupunginhallitus on merkinnyt pöytäkirjaotteen, joka on sisältänyt vastineen kaupungin antamaan lausuntoon ilmoitusasioissa tiedoksi 9.4.2018 § 111. Ote on jaettu sähköpostilla kaupunginhallituksen jäsenille 26.3.2018 (www.kemijarvi.fi).

Valtuuston kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, on julkaistu kuntalain 140 §:n mukaisesti internetissä osoitteessa www.salla.fi 29.3.2018. Kemijärven kaupunki ei ole pyytänyt kirjallisesti kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen lähettämistä.

Vastine on ollut kokonaisuudessaan saatavilla kunnan www-sivuilla 3.4.2018 alkaen, myös 18.4.2018, jolloin Kemijärven kaupungin erikseen pyytämä pöytäkirjaote on lähetetty. Tieto sivujen sijainnista on ollut kaikkien osallisten tiedossa koko kaavahankkeen ajan ja se on mainittu sekä kuulemiskirjeissä, että kuulutuksissa.

5. Puutteelliset selvitykset – MRL 9 §:n vastainen toiminta

Kaavan selvitykset on tehty Suomen lain ja viranomaisten edellyttämällä tavalla. Lapin ELY-keskuksella ei ollut huomautettavaa kaavan selvityksistä 29.1.2017 kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa.

Portin tuulivoimapuiston lepakkoselvitykset on toteutettu yleispiirteisesti alueen sijainti ja yleisluonne huomioiden. Detektoriselvityksiä on tehty kahtena eri ajankohtana, ja selvitystöiden kokonaismäärä on neljä yötä. Varsinaisten detektoriselvitysten lisäksi muiden luontoselvitysten ohessa on kiinnitetty huomiota lepakoille tärkeisiin kohteisiin kuten niiden mahdollisiin lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin (esim. vanhat rakennukset, kallionkolot) sekä potentiaalisesti tärkeisiin ruokailualueisiin. Kaavassa osoitetut tuulivoimaloiden rakennuspaikat sijoittuvat vaarojen lakialueille, joissa kohteiden elinympäristön rakenne on varsin karu ja metsät käsiteltyjä talousmetsiä. Tuulivoimaloiden rakennuspaikoille ei selvitysten perusteella sijoitu sellaisia rakenteita, jotka voisivat toimia lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoina, eikä niille sijoitu myöskään lepakoille potentiaalisesti tärkeitä ruokailualueita. On mahdollista, että kaava-alueella esiintyy muutamia, lähinnä yksittäisiä pohjanlepakoita, mutta alueelle ei selvitysten perusteella sijoitu lepakkoyhdyskuntia. Tuulivoimaloiden rakentaminen tai tuulivoimapuiston muiden rakenteiden toteuttaminen ei vaaranna alueella mahdollisesti elävien, lähinnä yksittäisten, pohjanlepakoiden elin-olosuhteita.

Viitasammakon ja saukon potentiaaliset elinympäristöt sijoittuvat niin ikään rakentamisalueiden ulkopuolelle, alavammilla mailla oleville vesistöille ja soille, jonne tuulivoimarakentamisella ei arvioida olevan vaikutuksia.

6. YVA –menettelyn laiminlyönti

YVA-prosessin soveltamisesta hankkeisiin päättää ELY-keskus. Puhuri Oy jätti hankkeessa YVA-tarveharkintahakemuksen Lapin ELY-keskukselle keväällä 2015. ELY-keskus antoi asiasta päätöksensä 16.7.2015. ELY-keskus päätti, että hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Hankkeen laajennuttua alkuperäisen hankealueen ulkopuolelle, hankkeessa on tehty uusi YVA-tarveharkintahakemus tammikuussa 2017. ELY-keskus antoi asiasta päätöksensä 26.4.2017. ELY-keskus päätti, että Sallan Portin tuulivoimahankkeeseen ei edelleenkään sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Näin ollen myös ELY-keskus katsoo, ettei hank-

keella ole sellaisia merkittäviä vaikutuksia, että se tulisi selvittää laajemmin kuin kaavamenettelyn keinoin.

Portin hanke ei ole laajuudeltaan seudullinen, mutta hankkeen vaikutukset on tästä huolimatta selvitetty varsin laajalla alueella kaavoituksen yhteydessä. Maakuntakaavassa katsotaan seudulliseksi hankkeet, jotka ovat vähintään 8–10 voimalan kokoisia. Raja ei siis ole täsmällinen, vaan jättää tapauskohtaista tulkinnanvaraa. Portin hankkeessa on 8 tuulivoimalaa, eli se jää tuon määritelmän alarajalle. Maakuntakaavaa laativan Lapin Liiton näkemyksen mukaan Portin hankkeen voidaan katsoa jäävän maakuntakaavassa määritetyn seudullisesti merkittävän tuulivoimahankkeen korajan alapuolelle.

Portin hankkeessa kaavan melumallinnus on tehty V136 3.45MW voimalalla, jonka lähtöäänitehotaso on 108.2 dB(A) ja joka on tällä hetkellä yleisesti markkinoilla käytetty voimala. Mikäli toteutukseen valittava voimala on jokin muu kuin V136, tehdään melumallinnus uudestaan kyseisellä voimalalla rakennuslupavaiheessa, jotta voidaan todeta, ettei siltäkään voimalalla ole määräykset ylittäviä vaikutuksia.

Tuulivoimaloiden koon tai tehon kasvaminen ei korreloi voimaloiden vaikutuksien kanssa. Esimerkiksi tuulivoimalan tuottama melu ei ole suoraa yhteydessä voimalan korkeuden tai nimellistehon (MW) kanssa. Voimalatekniikka kehittyä koko ajan, ja lähtökohtaisesti uudet suuremmat voimalat ovat tehokkaampia ja samaan aikaan myös hiljaisempia kuin vanhemmat, pienemmät koneet. Esimerkiksi Vestaksen uudempi V150 on suurempi, tehokkaampi ja myös hiljaisempi kuin mallinnuksiin valittu V136.

Määräykset ylittäviä meluvaikutuksia (40 dB-melualue) ei ylety Kemijärven kaupungin puolelle ja 40-desibelin melualueen raja jää varsin etäälle Kemijärven kaupungin rajasta. Kaavalla ei siis ole rakentamista rajoittavia vaikutuksia Kemijärven kaupungin puolelle. Meluvaikutukset on kuvattu kaavaselostuksen luvussa 12.12 sekä kaavan erillisessä liitteessä 4.

Myöskään hankkeen varjovälkkeen vaikutukset eivät yllä Kemijärven kaupungin puolelle. Varjovälkkeen vaikutukset on kuvattu kaavaselostuksen luvussa 12.13 sekä kaavan erillisessä liitteessä 5.

Matkailuvaikutukset on arvioitu kaavassa kattavasti. Suomotunturin alueen matkailuyrittäjät on haastateltu ja peilattu haastattelutuloksia kotimaisiin ja kansainvälisiin tutkimuksiin. Suomotunturin matkailuyrittäjille on pidetty myös erillinen tiedotus- ja kuulemistilaisuus Suomotunturilla 26.1.2017. Matkailuvaikutusten arviointi löytyy kaavaselostuksen luvusta 12.11.

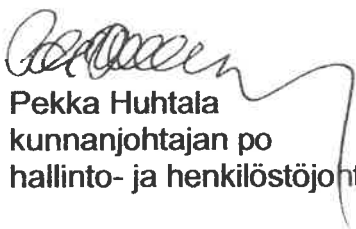

7. Oikeudenkäyntikulut

Sallan kunta katsoo valituksen aiheettomaksi ja siten myös Kemijärven kaupungin vaateet oikeudenkäyntikuluista tulee hylätä.

Sallan kunta vaatii Kemijärven kaupunkia korvaamaan valituksesta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, jotka ovat tässä vaiheessa 2000 euroa lisättynä laillisine korkoineen.

SALLAN KUNNANHALLITUS

Pekka Huhtala
kunnanjohtajan po
hallinto- ja henkilöstöjohtaja

Olli Aatsinki
tekninen johtaja

Sallan kunta • Postipolku 3 • FI-98900 Salla

sallan.kunta@salla.fi • www.salla.fi